

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 korona.
Negyedévre . . . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

|| hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többzsöri hirdetésnél arány-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezelszerűben posta-utalvány utján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Deák Ferencz emlékezete.

Az egész ország ünnepre készül.

Az ifjabb nemzedéknek is élénk emlékében van a mély gyász, melybe a haza bölcsének: Deák Ferencznek halála borította az országot, mikor kegyelettel ünnepeltük templomokban, iskolákban és a társadalomban a királyné által is megsirattott nagy államférfiu: a haza bölcsé emlékét.

Azóta válságos, nehéz idöket élünk, de a magyar nemzet nem hálátlan és a nehéz viszonyok között is kegyelettel emlékszik meg nagyjairól s örömmel ünnepli azt az idöt, melyen az országnak nagy és jeles férfiak adattak.

Kossuth, Vörösmarty és Petöfi után következik a kiegyezést munkáló nagy államférfiu: Deák Ferencz születésének századik évfordulója.

Október 17-én megünnepli az egész ország hazafias közönsége azt a napot, mely százados fordulóját képezi a haza bölcsé születésének; annak a férfunak, kiről tudja mindenki, hogy a nemzet jogait mindig lelkesen védte mindenkivel szemben s azokból egy talpalatnyi tért sem adott fel soha; kiről tudjuk, hogy sohasem tekintette végezőnek a hatalom birtokát, hanem mindig a nemzet boldogulását, melyért ha kell, szenvedni és tünni fog a magyar nemzet.

„ . . . Ha tünni kell, tünni fog a nemzet, hogy megmentse az utókornak azon alkotmányos szabadságot, melyet őseitől öröklött.

Tünni fog csüggedés nélkül, mint ősei tettek és szenvedtek, hogy megvédhessék az ország jogait . . . .” Így szól a haza bölcsé abban a híres felirati javaslatban, mely egyike legnagyobb, legjelesebb alkotásainak . . . .

TÁRCZA.

Az eszkimó lány románcza.

— Amerikai humoreszk. —

Mark Twain után angolból Dr. GLATTER BELA.

Igen, — kedves Twain ur — elmondok Önnek egyet más életéből, ha Önt annyira érdekli, — szól lágyan rezgő hangján, szép szeméit jólesően legeltetve arezomon, — mert igazán kellemesen esik s hizeleg nekem, hogy Ön annyira vonzódik hozzám s igyekszik egyet-mást tudni felőlem.

Ez alatt szórakozottan vakargatta kis csontkéseivel a halzsirt orozájáról s rákenegette kabátja prémes ujjára, bámulván a hajnalt, mint tüzi ki lángoló lobogót az égboltra s mint szórja tele a prisma gazdag színözönével a rengeteg hósvatagot. A templommagasságu jég-hegyeket, — a legszebb és legpompásabb látvány, a mi csak képzelhető Egyszerre azonban félbeszakította ábrándozását s beszélni kezdte azt a szerény történetcskét, a mire előbb megkértem. Kényelmesen helyet foglalt egy jégtömbön, melyet kerevet gyanánt használtunk s aztán én csupa fül voltam.

Gyönyörű teremtmény volt. Eszkimó szempontból értem. Más egy kiesit idomtalanannak mondaná. Husz éves volt s törzse legbajosabb hölgyének tartották; így a szabad levegőn, esetlen és alakatlan prémes kabátjában, nadrágjában, sarujában, óriási csuklyájában legkevésbé sem volt szembevetendő arcának szépsége, hanem alakja bizalmat gerjesztett. — Atyjának vendégszerető házába járó vendégek közül egy lány sem volt hozzá hasonlítható. Még sem volt elkényeztetve, bajos, természetes és őszinte volt s ha tudta is hogy szép, semmivel sem mutatta, hogy tudatában van szépségének.

Már egy hete, hogy együtt voltunk s minél jobban ismertem, annál inkább megszerettem. A poláris tájék különösen előkelő műveltségének levegőjében gyengéd és gondos neveletésben részesült, mert atya törzsének első férfia volt s az eszkimó műveltség tetőfokán állott. Sokat mászkáltam kutyaszánon az óriási jéghegyek közt Lascával, — mert így hívták az édest — s

Az országos ünnepben őseitől öröklött hagyományos lelkesedésével vesz részt Gömörvármegye közönsége s október hó 17-én, délelőtt 9 órakor rendkívüli dísz-közgyűlésen méltatja a nagy férfiú maradandó emlékezetét.

Az egyházak istentiszteleteket tartanak, melyen a hivatalos világ testületileg részt vesz.

Öltsünk tehát mindannyian ünnepi mezt s ünnepeljük méltón a magyar történelem nagy alakja, a haza bölcsé születésének századik évfordulóját.

Az ünnepély programja ez:

1. Október hó 17-ik napjának d. e. 9 óráján gyűlekezés a vármegyei székház nagytermében s a dísz-közgyűlés megnyitása.
2. 10 órakor ünnepélyes isteni tisztelet a róm. kath., ev. ref., ág. hitv. ev. és izraelita templomban.
3. A közgyűlés folytatása, melyen az ünnepélyes emlékbeszédet tartja Lukács Géza várm. főjegyző.
4. D. u. 1 órakor társas ebéd a „Három Rózsa” vendéglő nagytermében.

A kaszinó.

A rimaszombati kaszinó több mint egy fél-század óta sokkal jelentékenyebb faktora társadalmi életünknek, semhogy a kebelében felmerülő mozzanatok felett egyszerűen napirendre térhetnénk.

Ez előkelő egyesületben elnökválság tört ki a választmány és az elnökség között felmerült differenciák következtében. Es jóllehet a differenciák már megszűntek s a választmány ama határozata, mely az elnökségnek okot adott az aggodalomra, kivihetetlenységénél fogva tárgytalanná váltott s ezzel elenyészett az ok is, mely az elnöki lemondás alapját képezte, mégis ennek dacára Kubinyi Aladár elnök ragaszkodott lemondásához s így a kaszinó abba a kevésbé kedvező helyzetbe jutott, hogy fennállásának egyik legkritikusabb pillanatában kell új elnökről gondoskodnia.

A válság a kaszinó tagjait nagyban foglalkoztatja, mert sem a választmányban, sem a kaszinó tagjai között nincs egyetlen egy se, ki az elnök távozását ne fájlalna. Távol van tőlünk az a szándék, hogy Kubinyi Aladár elnökségét a kaszinó korábbi elnökeinek működésével összehasonlítsuk, — hiszen még van mindenkinek a maga elévülhetetlen érdeme, de azok a nagy czélok, melyeket Kubinyi Aladár maga elé tűzött s az a siker, mely működését évek hosszú sora óta kísérte: a kaszinó tagjai körében tiszteletet és elismerést biztosítottak számára.

Azt a helyiséget, melyet a kaszinó néhány nap mulva új és kényelmes otthonnal fog felcserélni, évtizedek óta birta a kaszinó Rimaszombat városától, eleinte egy aranyért, — tehát jóformán ingyen, — később évi háromszáz forintért. Azonban az áldozatkész város már régóta abba a sajnós helyzetbe jutott, hogy jövedelmi forrásainak teljes kiaknázása mellett sem tudja évről-évre növekvő pótladó nélkül magát fenntartani s ezért a kaszinó helyiségeinek megfelelő bérjövödelmét is előirányzatba kellett vennie.

A választmány a város e tervét régóta ismerte s már évekket ezelőtt megkezdte a gondoskodást arra az esetre, ha a mostani helyiségekből ki kellene költözködni.

A Kubinyi Aladár elnöki működésének egyik bevallott nagy czélja — a kaszinó tagjai között fennálló barátságos érintkezés és rokonszeny ápolása mellett — az volt, hogy erre a fenyegető eshetőségre oly tőkét teremtsen, melyre a költözködő kaszinó támaszkodhassék. És ezt a czélját elérte. November elsejétől kezdve új, kényelmes lakásba fog beköltözködni a kaszinó, melyet néhány ezer korona költséggel a maga

neki, hogy ez a nagymennyiségű prém rengeteg vagyont ér — legalább az én hazámban — de nem tudta megérteni, pedig nincs több olyan nép, a ki e tekintetben olyan gazdag volna. Mondtam azt is, hogy az a ruha, a mi az Ó testén, vagy köztük a legszegényebb emberen is van, — megér testvérek közt 1200—1500 dollárt s hogy odahaza nem ismerek senkit, a ki 1200 dollárt érő toletben menne halászni, de mivel ezt sem akarta megérteni, — hát nem szóltam többet, hagyttam őt beszélni:

— Hát még a moslékos dézsák! Nekünk kettő van belőle a teremben s még kettő a palota más szobáiban. Biz' az nagy ritkaság, hogy egy ember termében két moslékos dézsa legyen. — Ugy-e, odahaza Önnek sincs két dézsája?

Már a dézsák említésénél is kezdtem magam rosszul érezni, de még mielőtt észrevette volna, — ömlengve feleltem:

— Edes Lasca, valóban röstellem, hogy pellengére kell állítanom a hazámat, de — ne adja tovább, mert ezt egész bizalmasan mondom s becsületszavamot is adom rá, hogy New-York leggazdagabb emberének sincs két moslékos dézsája a társalgó szobájában.

Prémkeztűs kezével csakugy tapsolt örömben s felkiáltott:

— Ugy-e nem igazán gondolja Ön ezt, nem is komolyan mondja?

— A legkomolyabban. Ott van például Vanderbillt. Ő a világ leggazdagabb embere, no hát — még halálos ágyamon is — azt mondom, hogy még az ő társalgójában sincs kettő. — Talán még egy sem — itt forduljak fel mindjárt, ha igazat nem mondok.

Tágra nyílt szemekkel bámult rám s halkán, némi csodálkozással vegyest mondá:

— „Milyen furcsa, — milyen hihetetlen, — hát még ezt se teszi meg, bizonyára zsugori!”

— Nem biz'a. — Nem sajnálná ő a költséget, hanem hát — izé — azt hinnék, hogy tüntetni akar vele. Igen ez az oka, mert máskülönben jóra való ember, csak-hogy irtózik a henzegéstől.

— „Hiszen szép a szerénység, — szólott Lasca — míg tulzásba nem viszik, de hogy nézhet ki az a szoba dézsa nélkül?”

társaságát mindig kedvesnek, csevegését pedig kellemesnek találtam. Sokszor halásztunk együtt, de soha sem ültem veszedelmes csónakjába, csak a jég mentén követtem s bámult m csapásait s remekül találó szigonyvetését. Egyszer jelen voltam, mikor Lasca s legkisebb testvére halzsirt olvasztottak egy partra vetődött ezethalból, egyszer meg részt vettem egy jegesmedve vadászatban, csak hogy visszatértem, még mielőtt vége lett volna, mert — mi tagadás benne — nem szeretem a medvéket közelről.

Végre Lasca elkezdte történetét:

„A mi törzsünk, mint minden törzs, a jeges tenger egyik vidékéről a másikra vándorolt; végre is atyám megunta a vándorlást s két évvel ezelőtt, — nezze — azt a remek jégpalotát építette; hét láb magas, háromszor vagy négyszer olyan hosszú, mint a többi s azóta mi itt lakunk. Nagyon büszke is volt apám erre, no de érthető is, mert ha Ön jól meg nézi, kéuytelen lesz elismerni, mennyivel szebb és tökéletesebb a többi lakóházaknál. De ha nem is figyelte meg, meg kellett látnia azt a pazar berendezést, mely tulszáryalja a hétköznapi-ságot. Például, a mi a palota végén látott s a mit Ön „terem”-nek nevezett, aztán az emelkedéses folyosó, mely mind a vendégek kényelmére s családi étkezésekre való, nem a legnagyobb-e, a mit Ön valaha látott? ugy-e?”

— Tökéletesen igaza van, Lasca, ez a legnagyobb, melyhez még csak hasonló sincs az egész Egyesült Államokban.

Ez a megjegyzés hatott, csak úgy fénylettek szemei a büszkeségtől és örömtől. — Eszre is vettem ezt és hellgattam tovább.

— Gondoltam mindjárt, hogy ez meg fogja Önt lepni, — szólott aztán — hát még milyen nagyszerűen van prémekkel ellátva, halommal van benne fóká, vidra-, ezüst-róka-, medve-, nyest-, czoboly-prém, ugyan-így vannak ellátva az alvópadok, — miket Ön ágyának nevez. Mondja, az Önök házájában kényelmesebb étkező-helyek és alvópadok vannak?

— Igazán Lasca, a mieink csak primitív kezdetei a magukéinak.

Ez megint tetszett neki. Mindig csak a számát nézte a prémeknek s nem az értékét, mondtam pedig

ezéljaira megfelelő módon alakított át, de ezt az eredményt csak azokból az évről-évre megtakarított fillérekkel lehetett elérni, melyeknek gondos öre az igények összeszerítésével az elnökség volt. Lehetettek egyesek, kik talán nem óhajtottak takarékoskodni, de azért a leköszönt elnöknek mindig érdeme fog maradni az, hogy a jövőről való gondoskodást programjának szigorú megtartása által keresztül vitte. Igaz ugyan, hogy a kaszinó tagjai között némelyek úgy gondolkodnak, hogy a kaszinó hivatása nem a tekegyűjtés, hanem hogy a befolyó jövedelmek felhasználásával az igényeket kielégítve tagjai számára mentől nagyobb kényelmet biztosítson, de e gondolkozás mellett nincs olyan, kinek lelkében az elnök iránt való elismerés és tisztelet ne élne s a ki őszintén ne fájlna, hogy a kaszinó jövőjére vonatkozó anyagi differenciák folytán fölmerült kérdésben az elnök önmagára nézve levonta a konzekvenciát. Annyival is inkább, mert mindenki meg van győződve arról, hogy a mostani tagsági díjak fentartásával csakis ily kormányzási szisztéma mellett válhatott lehetővé az új, kényelmes és az igényeknek megfelelő lakásba való beköltözködés.

De az elnöki működésnek másik nyilván bevallott célja, mely erkölcsi tekintetben rendkívüli fontossága, a könyvtár rendezésének és szakszerű kezelésének végleges elintézése volt. Évekig tartó fáradhatatlan munka és gondoskodás eredménye az, hogy ma már oly olvasó- és tudományos könyvtár áll a rimaszombati kaszinó tagjainak rendelkezése alatt, mely külső és belső értékével ritkítja párját. Kubinyi Aladár tehát e tekintetben is elérte kitűzött célját.

Ha most már e magas célokhoz kapcsolt működés keretébe még beillesztjük azt a tevékenységet, melyet a kaszinói élet erkölcsi tartalmának gazdagítására kifejtett mindannyiszor, valahányszor a kaszinónak, mint társadalmi faktornak életjelt kellett adnia, ha azokra a lélekemelő nyilvános ünnepélyekre gondolunk, (márczius 15., Kossuth, Petőfi, Vörösmarty stb.) melyeknek kiindulási pontja és lelke a kaszinó volt; lehetetlen elzárkóznunk azon őszinte szívből fakadó óhajtól, hogy az az elnökség, mely oly nemes czállal törekedett a rimaszombati kaszinónak, mint első rangú társadalmi faktornak színvonalát fentartani és emelni, továbbra is az ügyek élén maradjon. Mert megvagyunk győződve arról, hogy az elnök-válság, ha az csakugyan bekövetkeznék, a kaszinó jövőjére nézve súlyos következményeket vonna maga után.

Gömör-Kishont t. e. vármegyei törvényhatósági bizottsága által Rimaszombatban, 1903. évi október hó 28—29 én tartandó rendes közgyűlés

tárgysorozata:

1. Alispáni jelentés a vármegyei közigazgatás negyedévi állapotáról.
2. Az 1904. évi vármegyei költségvetés tárgyalása és megállapítása.
3. 6251. A vármegyei színház építési költségeinek teljes kielégítésére felvett törlesztéses kölcsön után fizetendő évi járulékok s egyéb vármegyei nem

— Természetesen egész üres és puszta.
 — „En is azt hiszem. Soh'sem hallottam még ilyet. Aztán rendes ház az máskülönb?”
 — Igen, nagyon jó háznak mondják.
 A leány elhallgatott egy kicsit, miközben egy gyertyavéget rágesált, — valószínűleg törte valamin a fejét. Egyszerre neki bátorodva, emelt föl egy szót:
 — Nos, már maga a szerénység tulhajtása is alapjában véve — az én felfogásom szerint — nem egyéb, mint henezegés; s ha valaki, a kinek módjában van, hogy két moslékos dézsa disztse társalgóját, s még sem teszi — az lehet szerény, de százsorta valószínűbb, hogy a nyilvánosság előtt föl akar tűnni. Az Önök Vanderbilltje tudja, mit csinál.
 Igyekeztem enyhíteni ezt a súlyos ítéletet, mert éreztem, hogy a két moslékos dézsa — mérték alkalmazása nem mindenkiel szemben igazságos, elegendő sokszor egy is, de a leány nem engedett, nem volt meggyőződhet. — Majd így szólt:
 — Vannak-e az Ön házában ilyen remek hálópadok s ilyen széles jégtömbökből vannak-e faragva?
 — Elég csinosak a mieink is, de ninesenek jégből.
 — Szeretném őket látni, de mondja, miért ninesenek jégből faragva?
 Kezdem neki aztán magyarázni, milyen költséges nálunk a jég, a hol ugyancsak alkudni kell a jégárussal, különben a jég-számla többet nyom a jégnél. — Mire ő felsikoltott:
 — Irgalmas Isten, hát Önök pénzt adnak a jégért?
 — Természetesen.
 Olyan erősen nevetett, majd elfujt.
 — „No még ilyen ostobaságot se hallottam. — Istenem, itt olyan bővíben vagyunk a jégnek, hogy semmi értéke sincs. Nézzen itt köröskörül, száz mértőldnyire, a merre ellát — ez mind jég. — Még egy halhólyagot se adnék az egészért.”
 — Azt meghiszem, mert nem tudja az értékét, maga falusi kis liba. Ha nyár közepén New-Yorkban ennyi jege volna, megvehetné érte az összes cethalakat, a mi a piacon van.
 Kétkedve nézett rajtam végig.
 — Igazat mond Ön?
 — Tökéletesen, akár meg is esküszöm rá.

rendszeresített kiadásoknak fedezetére, a vármegyei szabad rendelkezési-alap javára a folyó évre már megszavazott 1%-os vármegyei pótdadónak a további évekre leendő megszavazása.

4. A katonabeszállásból eredő teher arányosabb megosztása céljából a jövő évre kivetendő pótdadónak tárgyalása és megszavazása.

5. 11742. Vármegyei utipénztár 1899- és 1900. évi számadásának tárgyalása s kiadó jelentése, hogy közszemlére kitétel után az ellen felszólamlás vagy észrevétel be nem adatott.

6. 11741. Vármegyei utipénztár 1901- és 1902. évi számadásának tárgyalása s kiadó jelentése, hogy közszemlére kitétel után az ellen felszólamlás vagy észrevétel be nem adatott.

7. 11703. Igazoló választmányi ülés jegyzőkönyve, az 1904. évre érvényes birandó vármegyei virilisek névjegyzékének összeállítása ügyében.

8. 10018. Belügyministeri rendelet az obstructio elleni felirat tárgyában hozott 6616—1903. közgyűlési határozatnak alaki kellékek hiánya miatti megsemmisítéséről.

9. 10359. Belügyministeri rendelet a vármegyei tisztviselők és alkalmazottak fizetésemelése ügyében.

10. 10160. Belügyministeri rendelet a jövő évi költségvetésben megállapítandó pótdadó kiszámításánál, a folyó évre kivetett vármegyei pótdadók beszédésénél és a vármegyei törvényhatósági legtöbb adót fizető bizottsági tagok jövő évi névjegyzékének összeállításánál — az állami adókievetési munkálatok késedelme miatt, — kivetendő eljárás tárgyában.

11. 10477. Belügyministeri rendelet a vármegyei házipénztár 1902. évi számadására vonatkozólag.

12. 11774. Belügyministeri rendelet az önkéntes adó befizetések elfogadása tárgyában.

13. 11869. Kereskedelemügyi ministeri rendelet a felállítatni tervezett atmesteri iskola fenntartási költségeihez való hozzájárulás érdemében.

14. 11900. Kereskedelemügyi ministeri rendelet a putnok-tornallyai hatósági közút 0—8 km. közötti szakaszának kijavítására vonatkozólag.

15. 12276- és 12123. Hevesvármegye és Szeged sz. kir. város közönségének hazánk alkotmányának megóvása érdekében az országgyűlési képviselők házához intézett felirata.

16. 11883. Szatmárnémeti város törvényhatósága a 3-ik évkvet kiszolgált katonák visszatartása ellen az országgyűlés képviselőházához intézett feliratát megküldi.

17. 10159. Torontálvármegye átirata Kiss Ernő volt honvédtábornok szobrára adományösszeg megszavazása iránt.

18. 10335. Szepesvármegye közönsége a választói jognak a magyar értelmiségi census alapján leendő szervezése iránt a képviselőházhoz intézett feliratát pártolás és hason szellemű felirat intézése végett megküldi.

19. 10754. Árvavármegye közönségének felirata a közegészségügy országos államosítását célzó törvény alkotása tárgyában.

20. 7683. Esztergomvármegye közönségének átirata a vidéki szegényebb városoknak vízvezetékekkel és csatorna hálózattal való ellátása céljából az ország költségvetésébe évi bizonyos mérvű összeg felvétele tárgyában.

21. 8670. Baranyavármegye közönsége a külső gazdasági cselédek szolgálati felmondási és szegődési idejéről, ugy ezen cselédek nyilvántartásáról alkotott szabályrendeletét hasonló szabályrendelet alkotása céljából megküldi.

22. 9767. Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által a II. Rákóczy Ferenc emlékére tartott dísz-közgyűlés jegyzőkönyve.

23. 12287. Szilágyvármegye közönsége Wesselényi Miklós báró szobrának leleplezési ünnepélyéről szóló emlékkönyvet megküldi.

24. 12313. Bizottsági jelentés a községi és kör-

Ez egy kicsit meglepte, aztán sóhajtván mondá:
 — Hej, de jó volna ott lakni!
 — Én fogalmat akartam vele alkotatni az érték felől — már a mennyire ő képes volt azt felfogni, — de megjártam, mert ő a helyett csak annak jutott tudatára, hogy New-Yorkban olcsó és sok a cethal, s így ki nem elégíthető vágyat ébresztettem benne a cethalakat iránt. — Hogy lehetőleg kijavítsam hibámat, így szóltam:
 — Valószínűleg nem ehetné a cethust, ha ott lakna. Nálunk senki se eszi.
 — Mit nem mond!
 — Valóban nem eszik nálunk.
 — Aztán miért?
 — Hát, — alig tudnám megmondani. Azt hiszem — csak előítélet az egész. Igen — előítélet; valaki elkezdte, egy másik folytatta, míg végre egész megrögzött szokássá váltott, a mi nem fog örökké tartani.
 — Az már igaz, — tökéletesen igaz, — szólt némi gondolkodás után a leány. „Éppen így voltunk mi a szappannal; — itt a mi törzsünk viseltetett ellenszenvvel a szappan iránt, de csak eleinte.
 Ránéztem, vajjon komolyan mondja-e, de egészen komoly volt. Haboztam egy kicsit, aztán óvatosan kértem:
 — Boesánat, azt mondta Ön, „viseltetett;” ugye „viseltetett?” kérdem nyomatékkal.
 — Igen, de ez csak eleinte volt így, senki sem akarta megenni.
 — Ahán — most már értem. Egész másként gondoltam előbb.
 Lasca folytatta:
 — Mondom, ez csak előítélet volt. Eleinte, míg az idegenektől kaptuk a szappant, senkinek sem izlett, mihelyt azonban divatba kezdett jönni, mindenki megette, most pedig, a ki csak teheti, azzal él. — Szereti Ön?
 — Persze meghalnék, ha nem volna — különösen itt. — Hán maga szereti?
 — Csaknem imádom. Hát a gyertyát szereti Ön?
 — Föltétlenül szükséges dolognak tartom. Maga is szereti?
 Szemei tűzben égtek s felkiáltott:
 — Oh ne emlegesse, mert meghalok a kéjtől. Oh gyertya, hát még a szappan!

jegyzők által készített magán munkálatok díjjairól alkotott szabályrendeleti tervezetre vonatkozólag.

25. 11285. Vármegyei főjegyző a folyó év II-ik negyedéről szóló számonkérőszék üléséről felvett jegyzőkönyvet beterjeszti.

26. Az esküdtbírószágba a rimaszombati kir. törvényszékhez a törvényhatóság részéről 12 bizalmi férfi megválasztása.

27. 11830. Ügyészi vélemény Helpa község képviselő-testületének a bíró, törvénybíró és négy községi szolgáló fizetés felemelése tárgyában hozott határozata jóváhagyása érdemében.

28. 10113. Ügyészi vélemény Rekenye-Ujfalu község képviselő-testületének a tüzi fecskendő használatára tárgyában hozott határozata jóváhagyása érdemében.

29. 10100. Ügyészi vélemény Jolsva város képviselőtestületének a gróf Andrássy Dénes és neje által a siketnák és vakok jolsvai intézete javára tett 10.000 koronás alapítvány elfogadása tárgyában.

30. 11641. Ügyészi vélemény Jolsva város tűzrendészeti szabályrendeletére vonatkozólag.

31. 11629. Ügyészi vélemény Rozsnyó város által fogyasztási illetékről alkotott szabályrendeletére vonatkozólag.

32. 11624. Ügyészi vélemény Nagyrőcze város és Iván Sámuel s neje között létrejött adásvételi ügylet jóváhagyása érdemében.

33. 11625. Ügyészi vélemény Nagyrőcze város és a nagyrőczei állami polgári iskolai ifjúsági segélyező-egyesület között létrejött adásvételi ügylet jóváhagyása érdemében.

34. 11626. Ügyészi vélemény Nagyrőcze város és a R. M. S.-tarjani vasmű részvénytársaság között a nagyrőczei 369. sztjtkvben 3343. hrsz. és a nagyrőczei 910 sztjtkvben 438/B. és 4342. hrsz. a foglalt ingatlanok használatára kötött szerződés jóváhagyása érdemében.

35. 11627. Ügyészi vélemény Nagyrőcze város és ifjabb Cseh Gusztáv között kötött adásvételi szerződés jóváhagyása érdemében.

36. 10238. Ügyészi vélemény Alsósajó község képviselőtestületének az ajsósajói ingatlanok tulajdonjoga kérdésében hozott határozata jóváhagyása érdemében.

37. 10831. Ügyészi vélemény Helpa község képviselőtestületének a körjegyző fuvar és napidíj átalánynak felemelése tárgyában hozott határozata jóváhagyása érdemében.

38. 10984. Ügyészi vélemény Sánkfa község képviselőtestületének iskolaépítésre vonatkozó határozata jóváhagyása tárgyában.

39. 11917. Ügyészi vélemény Tiszolcz község képviselő-testületének a középületei rendbehozásához szükséges 40.000 korona kölcsön fölvétele tárgyában hozott határozata jóváhagyása érdemében.

40. 10960. Ügyészi vélemény Csetnek község és König Ignác között a tulajdonát képező szálloda bérletére kötött bérleti szerződés jóváhagyása érdemében.

41. 10881. Gömörmegyei községi és körjegyzők együletének kérvénye a községi és körjegyzők törzsfizetésének 1200 koronára leendő felemelése iránt.

42. 10888. Gömörmegyei községi és körjegyzők együletének kérvénye a vármegye területén a telekkönyvi betétszerkesztésnek bevezetése tárgyában.

43. 10782. Vármegyei központi árvaszék véghatározata Lovass Árpád volt árvaszéki nyilvántartónak a tűzbiztosítási ügyek ellátásáért 700 korona jutalomban részesítéséről.

44. 7856. Rimaszécsi járásbeli főszolgabíró jelentése a tamásfala—guszonai ut kiépítése ügyében.

45. 15983. M. kir. államépítészeti hivatal előterjesztése a meleghegy—hrussó—dobrapatak—ratkói utnak a viczinális utak sorába való felvétele tárgyában.

Hát még a halbelek!
 Hát a halzsir!
 Hát a fagygyú!
 Hát a fókazsir!
 „Hát a husa, savanyuan”, „hát a viasz!” „a kátrány”, a „terpentin!!!” hát a...
 — Jaj netovább, mert meghalok a kéjtől!
 — Hátha mindezt egy kádba gyűjtenék és lakomát csapnánk, a mire meghívók a szomszédokat? Mi?
 Már pusztán a képe ennek az ideális lakomának több volt, mint a mit elviselhetett, mert elajult szegényke. Hamar hóval kezdtem dörzsölni az arczát, mire magához tért s lecsillapult izgatottsága Aztán folytatta elbeszélését:
 Így éltünk mi palotánkban. De én nem voltam boldog. Az ok pedig az volt, hogy én szerelemre születtem. Nem is létezik számomra igazi boldogság e nélkül. Azt akartam, hogy csak a magam személyeért szeressenek. Egy ideál kellett nekem, a kinek az ideálja én legyek, csakis a kölcsönös bálványozás elégíthette ki forró szenvedélyemet. Kértem volt elég, — igazán még sok is — de mindegyiknek egy átkozott hibája volt, a mit én előbb-utóbb megtudtam, mert egy se tudta eltitkolni, t. i. az, hogy egynek sem én kellettem, hanem a kincseim.”
 — Kincsei?
 — Igen, mert apám törzsrünknek leggazdagabb embere, — talán az összes törzseknek is.”
 Kíváncsi lettem, mik lehetnek apjának kincsei. A háza nem lehet, mert ilyet akárki építhet, a prémekek se lehetnek, mert ezeknek nines előttök értéke. Nem lehet a szán, a kutyák se, a szigonyok se, a csónak, a csontból való halhorgok és tük se, meg egyéb se, ezek nem kincsek. Hát akkor mi az istennyi teszi gazdaggá ezt az embert és mi vonzza rajostul házába a piszkos kéroket? Végre legokosabbnak látszott megkérdezni tőle, a mit meg is tettem. A leány annyira hálás volt ezért a kérdésemért, hogy szinte látszott rajta, hogy fájt volna neki, ha nem kérdezem. Éppen úgy vágyott elmondani, mint a hogy én megtudni. Bizalmasan hozzám simulva mondá:
 — Nem is sejtheti mennyit ér az, de nem is tudhatja soha!
 Megpróbáltam még mélyebben gondolkozni rajta,

46. 9943. Vármegyei főorvos a tornallyai járás községeinek képesített bábák alkalmazása, illetve fizetései megállapítása tárgyában hozott községi képviselőtestületi határozatokat véleménye kapcsán beterjeszti.

47. 9331. Vármegyei közigazgatási bizottság az Almágy és Ajnácskő községhez tartozó bakóházi birtok önálló pusztai jellegének elismerése ügyében hozott közigazgatási bírósági végzést átteszi.

48. 11440. Rimaszombati kir. adóhivatal előterjesztése irodai szükségletekre, irodaátalány utalványozása tárgyában.

49. 10996. Kubinyi Zoltán kérvénye 8 heti szabadság iránt, s a szabadság idejére tornallyai járásbeli főszolgabírónak előterjesztése egy kiegészítő díjnak engedélyezéséért.

50. 8876. Tóthegymeg község vadászterületének bérbeadására vonatkozó bérleti szerződés jóváhagyása.

51. 9070. Dr. Vosonszky István cs. és kir. t. ezredorvos kérvénye a Balfon létesített nehézkórosok gyógytan és nevelő-intézetének támogatása iránt.

52. 11660. Koreny József kérvénye festészeti kiképztetése céljából segély utalványozása iránt.

53. 10862. Törvényhatósági m. kir. főállatorvos előterjesztése a vármegye területén megállapított marhahajót utak kijelölésére szabályrendelet alkotása tárgyában.

54. 11156. és 11493. Vármegyei főorvos és rimaszóni járásbeli főszolgabíró jelentéseik a radnóti körjegyzői lak- és irodahelyiség állapotáról, illetve kiépítése, esetleg a székhely áthelyezése ügyében.

55. 10845. Vármegyei főorvos Bacso Ferenczné szülésznői oklevelét kihirdetés végett bemutatja.

56. 12306. Vármegyei várnagy a Schweitzer Dáviddal tűzifa szállítására kötött szerződést bemutatja.

57. 10182. Ifj. Ivén László kérvénye festőművészeti tanfolyam végeztetése céljából anyagi segélyezéséért.

58. 12395. Stelkovich István, Paál Lajos, Teichner Antal és Szabó Lajos vármegyei díjnokok kérvénye fizetés felemelés iránt.

59. A vármegyei községek költségvetéseinek és zárszámadásainak jóváhagyása érdekében előterjesztett számvevőségi javaslatok.

60. 10773. M. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség véleményes jelentése Sahin Istvánné gyógyköltségének behajthatatlanság indokából leendő törlesztésbe hozatala iránt.

Ezeket kívül a közgyűlés határnapjáig beérkezhető egyéb ügyek közül — a törvényhatósági bizottság fennálló határozata értelmében — már csakis a sürgős és halaszthatatlan intézkedést igénylő ügyek fognak tárgyalás alá vétetni.

Egy igazi magyar főúr.

Boldog nemzet az, a melynél a hazafiság erény Boldog nemzet az, a melynek minden tagja a nemzet főúrnak vallja és érzi magát.

Boldog nemzet az a melynek összes intézményeiben és egész társadalmi életében nyilvánuló erő hozzájárul a nemzeti fejlődéshez.

Mi nem vagyunk boldog nemzet, nálunk a hazafiságnak sokszor golyó a büntetése, nálunk a lakosság egy nevezetes perzentje hazaelenes eszmékért lángol, a mi közjogi intézményeink erőszakosan szétforgácsolódnak és csak nagyon kevés részök működik a nemzeti fejlődés szolgálatában.

Szomorú a mi sorsunk. Nemzeti életünk sivar mezén legfeljebb csak a vér virága piroslik imitt-amott.

Ebben a nagy szomorúságban is talán a legszomorúbb dolog főúrunk hazafiatlansága. A Mária Terézia-tól törekvéseknek meg lett a kívánt eredménye. Sikertől főúrunk szívéből kiölni a magyar hazafiságot, olyan

mialatt ő jóleső érdeklődéssel figyelte aggodalmas és kintől gyötrődő ábrázatokat, végre azután felhagytam a gondolkozással s kértem, elégítse már ki kíváncsiságomat, mondja meg miben áll hát ennek a sarkvidéki Vanderbilltnak a kinsé, mire hozzám hajolt s a lehető legnagyobb fontossággal a fölembe suttogta:

„Huszonkét halhorog — de nem esont — hanem külföldi, valódi vashorog!”

Aztán drámai módon visszaugrott helyére, várva a hatást. Meglepetést szünetelt, nehogy várakozásában csalódjék. Sápadt lettem és suttogtam:

— Nagy Isten!
— Olyan igaz, mint a hogy Ön él, Twain ur!
— Lasca, maga megcsal engem, nem komolyan mondja ezt!

Szomorúan felkiáltott:
— Twain ur, minden szavam igaz, minden szavam. Higgyen nekem, higye el nekem, nem hiszi. Mondja, hogy elhiszi, no mondja!

— Hát, hát megpróbálom elbinni. De nagyon hirtelen ért, nagyon hirtelen, szinte villámként. Ilyen dolgot nem szabad lett volna olyan hirtelen kiböki. Mert . . .
— „h, igazán nagyon sajnálom, de ha csak gondoltam volna, hogy . . .

— No seba, nem okolom magát érte, kedves Lasca, mert még fiatal és egy kissé gondtalan és persze nem láthatta előre, hogy ilyen hatása lesz . . .

— Óh Istenem, de mégis jobban meggondolhatam volna . . .

— Lásca, Lasca, ha maga először csak öt vagy hat horgot mondott volna és azután lassanként . . .

— Bizony-bizony, ha lassanként hozzáadtam volna egyet, aztán kettőt, aztán — de mért is nem gondoltam rá.

— Seba, gyermekekem, rendben van minden, már én is jobban érzem magam, kis idő múlva pedig egészen jól leszek. Csakhogy egyszerre huszonkettővel kirukkolni egy ennyit nem is álmódó és nem is erős szervezetű ember előtt . . .

— Óh érzem, ez nem hiba, ez bűn volt! De bocsásson meg nekem, — mondja, hogy megbocsát. Tegye meg nekem!

(Folyt. és vége köv.)

mértékben sikerült kiölni, hogy még mostani utódaik lelkében sem tud ez gyökeret verni.

Ily körülmények közt annál örvedetesebb dolog, ha valamelyik főúrunk magyar hazafiságának kiváló tanujelét adja.

Ilyen hazafias főúrról kell most megemlékeznünk. Ez a főúr idegen származású, tehát annál dicsérendőbb hazafisága.

Ez az igazi magyar érzésű főúr Koburg Fülöp herceg, a nagy kiterjedésű Koháry-Koburg hitbizományi vagyoni jelenlegi hasznélvezője.

Megemlékeztünk már mult számunkban is a pohorellai kápolna szenteléséről. Ezt az ünnepélyt arra használták fel a vallásos és hazafias főúr, hogy egy napot alkalmazottai és tisztelői közt töltsön.

Jelen volt a kápolnaszentelési ünnepélyen, ünnepély után pedig meghívott vendégeivel együtt ebédelt.

Az ebéd alatt, valamint általában az egész nap folyamán a herceg egyetlen német szót sem ejtett ki. Egész tisztán és korrektül beszél magyarul. Az első fogás után felköszöntötte ő felségét a következő szavakkal: „Poharamat emelem ő felségének a magyar királynak egészségére.”

Igy beszél egy igazi magyar főúr, magyar nyelven élte a magyar királyt, a mint hogy Magyarországon így is dukál, lévén nekünk a német és az osztrák császárhoz kevés közünk. Ebéd után még hosszabban diskurált Fülöp herceg vendégeivel, különösen Bornemisza László alispántól érdeklődve kérdezősködött a megyei viszonyokról.

A mostani válságos időkben mindenestre örömmel kell megemlékeznünk arról, ha egy idegen származású főúrunk ugyszólván tüntet magyar hazafiságával. Kívánatos volna, hogy a többi főúrunk is kövessék Fülöp herceg példáját.

Gömörmege monografiája.

Az a nagy munka, melyet „Magyarország vármegyéi és városai” című vállalat a mi vármegyénk monografiájára fordított, szép sikerrel járt és a hosszú idő óta szakadatlanul folyó serény munka eredményével vármegyénk közönsége meg lehet elégedve. A vállalat igen szerencsés volt abban, hogy sikerült neki megnyerni azokat, kik megbízható adatok alapján sok gondtal és nagy tudással irták meg a maradandó becsű, szépen és ügyesen, kiváló jó ízléssel összeállított munka részére az egyes részleteket, melyek mindegyike egy egy igen értékes mű. Összességükben pedig adják a vármegye minden történelmi, fejlődési, közigazgatási, igazságügyi, közgazdasági, közegészségügyi, egyházi és társadalmi mozzanatának hűsége, kimerítő képét.

Az illusztrációk szépek, tiszták, némelyik része a megszólalásig hű. A műmellekletek az egyes tájak viselét, a murányi várat gyönyörű kivitelben mutatják be.

De kezdjük előlről. A nagy műben dolgozó társak voltak következők: *Andrássy Géza* gróf nagybirtokos, *Baltazár János* ág. ev. lelkész, *Czinke István* ev. ref. lelkész, *Dancsházy Gusztáv* felsőkeres. isk. igazgató, *Dénes Géza* erdőfelügyelő, *Fábry János* nyug. tanár, *Fekete Pál* földműves iskolai igazgató, *Gömöri Miklós* tanár, *dr. Hazslinszky Rezső* tanár, *Hering Samu* erdőmester, *Józsa Antal* kir. tanfelügyelő, *Jurasko Jakab* kir. főmérnök, *Komáromy István* várm. aljegyző, *Komoróczy Miklós* lapszerkesztő, *Liszka János* ág. h. lelkész-esperes, *dr. Löcherer Tamás* közkórházi igazgató-főorvos, *dr. Márton Alajos* a nemzeti múzeum régiségosztályának asszisztense, *dr. Maurer Arthur* várm. tb. főorvos, *dr. Podhrádszky István* cs. püspök, nagyprepost, *dr. Sarlay Samu* belügymin. s. fogalmazó, *Szabó Endre* író, *dr. Szeless Ödön* ügyvéd, *Szontagh Béla* polgármester, *Vay Sándor* gróf író és *dr. Veres Samu* főgymn. tanár — Szép gárda, mely hosszú időn át serény munkával szedte össze az adatokat és dolgozta fel a monografia részére.

A bevezetést gróf *Andrássy Géza* írta, mely után a vármegye *természeti viszonyainak* ismertetése következik. A hegy és vízrajz, az éghajlat, állat, ásvány és növényvilág, az aggteleki, szilicezi, dobsinai barlangok a mesés szépségű sztraczenai völgy leírása és remek illusztrációi foglaltatnak e fejezetben, mely után a vármegyei községeinek ismertetése szebbnél szebb képekkel következik.

Itt megtaláljuk a kastélyokat, urilakokat és kuriákat, s mondhatjuk, hogy régen láttunk munkát, melyben olyan szép, tiszta kivitelűek a képek, mint az előttünk fekvő monografiában. De hogy miért maradt el például a kövecsesi volt Nehrer-féle gyönyörű kastély, meg a barkai új kastély, melynek párját kell keresni — nem értjük. Serkéből, Gesztetéből stb. stb. hasztalan keressük a régi szép kastélyok képét.

A városok: *Rimaszombat*, *Rozsnyó*, *Dobsina*, *Jolsva*, *Nagyrocze* külön-külön tartalmas cikkekben vannak ismertetve és esinos illusztrációkkal fűszerezve.

Azután a vármegye népének szentel a mű alapos és nagy gondtal megirt terjedelmes cikket, s itt a balogvölgyi magyar és később a tót népviseletet színes, sikerült képek mutatják be.

A mezőgazdaság és állattenyésztés szintén igen alapos és tartalmas munka. A talaj és gazdálkodási viszonyok ismertetése után a gazdasági intézmények leírását találjuk, s a vármegye egyes vidékeiről az uribirtokok leírása is megvan. Természetesen elmaradhatlan a Coburg hercegi uradalom bővebb ismertetése.

Az erdőgazdaság fejezetében szintén dominál a hercegi uradalom, mellette *Dobsina*, *Jolsva*, *Nagyrocze*, *Csetnek*, a püspökség, erdőkinctár, *Rozsnyó*, *Rimamurány*, az *Andrássy* grófok, végül *Rimaszombat* erdőgazdasága kerül sorra.

A vadászati viszonyok rövid, de igen élvezetes és érdekes fejezetben tárgyalatnak.

Az ipar, kereskedelem- és hitelügy terjedelmes cikkekben szakavatott toílal van ismertetve. Az összes gyárak leírása, szemléltetése, forgalma után a hitelügy, a szövetkezetek, a kereskedelem értékes adataihoz jutunk.

A következő fejezet: a bányászat és kohászat, melyben a történelmi áttekintés után a Rimamurány-salgótarjáni vasmű r.-t. ismertetése foglal helyet. A bányászati és gyártelepek képeiről és munkájáról ad számot a monografia és szintén sok tudással megírt része.

(Folytatjuk.)

Hirek és vegyesek.

A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 12-én, hétfőn tartotta rendes havi ülését Hámos László főispán elnöke alatt.

Fejedelmi vadászatok. Koburg Fülöp herceg pohorellai és murányi vadászatai e napokban nyertek befejezést, s a kir. herceg magas vendégeivel: Günther és Keresztély schlesvigholsteini hercegekkel, Ágoston és Lipót szász koburgi hercegekkel és gróf Szapáry Péterrel együtt elutazott a pohorellai hercegi kastélyból, melyben most hetek óta eleven volt az élet. A vadászatok is elég eredményesek voltak, amennyiben 20 szarvas és négy őzba került terítékre. Nyolcz agancs olyan szép, hogy ezeket a budapesti agancskiállításra küldik.

A kaszinó választmánya mult vasárnap délután ülést tartott, melyen tárgyalták az új helyiségek ablakainak átalakítását. A választmány kimondotta, hogy a multkoriban hozott határozatát, — melyben az ablakok ujjakkal való kicserélése volt a megállapodás — felfüggeszti, illetve annak kivitelét jobb időkre halasztja. Az új helyiségeknek kályhákkal való ellátása ügyében a szakértő meghallgatása után az igazgatóság fog intézkedni.

Ünneplés. Megemlékeztünk lapunknak mult számában arról, hogy a rimaszombati egyesült protestáns gimnáziumot, — mint ilyet — 1853. október 11-én nyitották meg fényes, hazafias ünnep keretében. Elmondtuk azt is, hogy e nevezetes eseménynek ma is él közönség a közönségekben, közszeretben két közvetlen közönségtől érdekelte szemtanuja; az egyesült protestáns iskolának élő symboluma, félszázadon át buzgó, lelkes tanárai, mai hatalmas és örvedetes fejlődésének előmozdító, megalkotói: *Baksay István* és *Fábry János*. Megemlékeztünk azon okokat is, melyek miatt az iskola tanári kara és fantartó testületei az 50 éves évforduló nyilvános megünneplését a jövő évre halasztották. De mi — bár méltányoltuk a fontos okokat — mint a helyi és a vármegyei aktualisok megfigyelői és terjesztői, nem hagyhatjuk szó nélkül elshahanni mellettünk ez emlékezetes napot. Elsőknek siettünk tehát hálás elismerésünk és kegyeletes megemlékezésünk fonta szerény babékoszorukkal e városunkban és vármegyénkben mindenkor jelentékeny kulturális és hazafias feladatot teljesítő iskola ódon falaihoz és annak nyugalomban élő, galambósz, de ma is fiatalos kedvvel közöttünk munkálkodó két tanárához. És ime szavunk nem volt a pusztában elhangzó szó! Élénk vízhangra talált vármegyeszerte, jöleső biznyságúknak annak, hogy ezuttal is közérzést, általános hangulatot tolmácsoltunk csupán. Azóta, mint örömmel értesülünk, napról-napra tömegesen kapják ünnepeltjeink lapunk olvasóitól, egykori tanítványaiktól a gratuláló, üdvözlő leveleket. A főgimnázium tanári kara pedig — a honnan különben mi is az eszmét kaptuk — elhatározta, hogy teljes számban testületileg tisztelgő ősz mestereinél. Hozzájuk csatlakoztak Kubinyi Aladár törv. elnök, az igazgató-választmány vezető elnöke, *Zahar Gusztáv* és *dr. Kovács László* polgármester is.

Az egész ünneplés zajtalanul és tiszteletben készült. A résztvevőkön kívül aligha tudott róla valaki. Vasárnap délelőtt 11 órakor lepték meg a mit se sejtő öreg urakat lakásaikon. *Baksay Istvánnal* *Loysch Ödön* igazgató, *Fábry János*nál pedig *Bodor István* tanár tolmácsolták nagyszabású szép beszédekben a kartársak üdvözlését. Kubinyi Aladár ig. vál. elnök pedig a maga, mint hálás tanítvány és az igazgató választmány jókívánásait fejezte ki rövid, meleg üdvözléssel. A meglepetés teljes volt. Az ősz apostolok meghatottan köszönték meg a nem várt, de annál jobban eső megemlékezést.

Az országos orvosvetségi gümörvármegyei fiókja választmánya f. hó 20-án, — kedden délelőtt 1/2 10 órakor — Rimaszombatban a közkórházban *dr. Löcherer Tamás* elnöke alatt ülést tart.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter *Vozáry György* kir. törvényszéki bíró a rimaszombati törvényszék területén vizsgálóbírói állandó helyettesül rendelte ki.

Távozó segédlelkész. *Nyomárkay* (Tobiás) Sándor helybeli ev. ref. segédlelkész — mint halljuk — Ungmegyébe kapott meghívást lelkészi állásra s így valószínű, hogy eddigi állásáról a rokonszenves fiatal lelkész le fog mondani.

Rákóczy-ünnepély. A helybeli kaszinó ünnepély-rendező és vigalmi bizottsága Kubinyi Aladár elnöklésével ülést tartott, melyen határozatilag kimondták, hogy a kaszinó, a város és a testület bevonásával november hó 11-én Rákóczy-ünnepélyt rendez. — Ezt a napot azért választották ki, mert ekkor esküdtött hűséget a többi felsőmagyarországi vármegyékkel együtt Gömörvármegye nemessége Eperjesen Rákóczy Ferencnek. — Az ünnepély rendezésével szűkebb körű bizottság bízott meg s tervbe van véve énekkar működése, szavalt és felolvasás.

Anyakönyvi kinevezés. *Füzy Rezső* kokovai jegyzőt a m. kir. belügyminiszter a kokovai anyakönyvi kerületben anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi itélőtábla elnöke *Ginovsky Miklós* nagyroczei lakos végzet joghallgatót a szegedi itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Halálozás. Egy talpig becsületes, művelt és munkás férfiú hunyt el férfikora delén f. hó 14-én Abafalán. *Cziner Béla*, az abafalai birtok bérloje, *Cziner Jakab* sajozszentpéteri birtokos derék fia, *dr. Cziner Miksa* helybeli ügyvéd testvérbátyja, hosszas betegség után 42 éves korában f. hó 14-én reggel meghalt. Az elhunytat szülein és testvéreik kivül özvegye és árvája s kiterjedt rokonsága gyászolja s e gyászban osztoznak a nagyszámú ismerősök, kik a kedves, jó modoru és magas műveltségű fiatal embert, ki megyebizottsági tag is volt, szerették. A temetés ma délután lesz Sajó-Szentpéteren, hova a hullát még tegnap — szerdán — elszállították.

Körorvosi állás. A balogi körorvosi állás a *dr. Danis János* ratkói körorvossá választása folytán megüresedett. A pályázatot még nem irták ki, mert úgy halljuk, hogy előzetesen a községekkel tárgyalásokat folytatnak az eddigi fix fizetés megszüntetése és látogatási díjak megállapítása érdekében. A mi sokkal helyesebb volna az eddigi állapotnál. Az állást — mint halljuk — csak a megállapodás után fogják választás útján betölteni, addig pedig a helyettes járásorvos *dr. Zehery István* fogja ellátni a teendőket.

Halálozás. Da'p'sy Gyula a putnoki takarékpénztár ellenőre 54 éves korában Putnokon szívinfarktus folytán elhunyt. Temetése e hó 8-án ment végbe.

Végzés a rosznyói rabbiság ügyében. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Rozsnyó és kerületének rabbi ügyében végérvényes rendeletében li mondta, hogy dr. Weizskopf anyahitközségi-, Lemberger pedig kerületi rabbi. Dr. Weizskopfot fizeti az anyahitközség. Lemberget a kerület Dr. Weizskopf felügyel alá tartoznak a kerületnek metszői. E döntés után remélhetőleg helyreáll a nyugalom a rosznyói izr. hitközségben.

Alaptalan híresztelés. A „Pesti Hírlap”-nak Székesfehérvárról azt írta valaki, hogy a Zolnay Viktor—Formanek-féle ügyben a denuncziáns Szigeti Benedek Gyula rimaszombati főgimnáziumi tornatanár. A lap mindjárt hozzá fűzi a maga megjegyzéseit, hogy lehetetlennek tartja, hogy ilyen jóhangzásu magyar név viselője ily ocsmányságra képes volna. A főtartással közölt hírre Benedek Gyula táviratilag tudatta a szerkesztőséggel, hogy alaptalan rágalom az, mintha ő Zolnajt feljelentette volna s ezt a lap szerdai számában örvendetes megnyugvással teszik közzé.

Kinevezés. A m. kir. földmívelésügyi miniszter folyó évi szeptember hó 26-án kelt elhatározásával K o r a c h Jenő ideiglenes minőségű m. kir. állatorvosgyakornokot a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába ideiglenes minőségű m. kir. állatorvossá nevezte ki és szolgálatára a vármegyénk rimaszombati járásába osztotta be. Tírku György ugyanily minőségű állatorvosgyakornokot pedig Dobsina és Rozsnyó városokba Dobsina székhellyel osztotta be.

Szép ajándék. Szontagh Manó dobsinai takarékpénztári pénztáros a dobsinai állami polgári fiúiskola könyvtárát egy rendkívül szép, becses és ritka ajándékkal gazdagította. A „Vasárnapi Ujság”-nak harminckilenc teljes évfolyamát adta az iskolának. Olyan szép ajándék, olyan szép elhatározás, a mely párját ritkítja s a nemes gondolkodású ur megérdemli, hogy a nagy közönség tudomást szerezzen e szép cselekedetéről.

Kövezetvám Pelsőczön. Pelsőcz nagyközség részére a miniszterium 1903. április 1-től tíz évre vagyis 1913. márczius 31-éig az „Engedély okirat”-ban felsorolt feltételek és kikötések szigorú betartása mellett kövezetvám szedését megengedte.

Nyilvánossági jog. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Blum Rezső pelsőczyi gyengeelméjűek s idegbetegeket gyógyító intézetének a nyilvános jellegét megadta. A szépen fejlődő s nagy áldozatokkal főtartott intézet áldásos működését eme magas helyről jött elismerés bizonyára csak fokozni fogja.

Vasutasok tanulmányutazása. Mult héten két előkelő vasuti tisztviselő járt itt Braunschweighból s néhány órára kiszállott városunkban, megtekintették a konzervgyárat és a Széchenyi-kertet, azután tovább mentek Tiszolcra felé, hol a fogaskerekű vasutat nézték meg. A külföldi vasuti főhivatalnokok a hazai vasutakat tanulmányozzák s így jutottak el az egyik vasuti nevezettséghez, a fogaskerekűhöz.

Felhívás a postamesterekhez. A kassai posta- és táviratigazgatóság a következő felhívást teszi közzé: „Az „Aulinger-Nizsalkovits”-féle alapítvány kamatai folyó évi december hó folyamán ismét kiosztás alá kerülnek. A kamatok elnyeréséért folyamodhatnak: a) a kassai posta- és táviratigazgatóság kerületében alkalmazva volt postamestereknek hátrahagyott szegénysorsu özvegyei és árvái; b) az elemi csapás által sújtott postamesterek. — Folyamodni szándékozók bélyegtelen kérvényüket a kassai posta- és táviratigazgatósághoz f. évi november hó 20-ig küldjék be.”

A „Gömöri Takarékpénztár részvénytársaság” Rozsnyón f. évi október hó 5-én tartotta alakuló közgyűlését a városbáza nagytermében. A közgyűlés vezetésére dr. Maurer Arthur főorvos kéretett fel, ki a gyűlést szép szavakban üdvözölte és kiváló tapintattal és eréllyel vezette. Az elnök előterjesztette az alapítók jelentését, mely szerint a kibocsátott 1500 darab részvény 462 részvénytulajgyeztetett s így a jegyzések leszállításával lettek a részvények vélegesítve. Az 1500 darab rész után befizetett 30%-ék vagyis 45 000 koronának tényleg befizetése közjegyzőileg konstatalta. A közgyűlés az alapítók jelentését tudomásul vette és nekik a felmentvényt megadta. Elnök bejelentette az alapítóknak az igazgatóságra vonatkozó kinevezési okiratát, — melyet a közgyűlés tudomásul vett. E szerint az első három évre igazgatók: Dr. Maurer Arthur, dr. Katona László, Weisz Miksa, Kiss Károly, Vályi Nagy Pál, Weinberger Vilmos, Trunkó Adolf rosznyói, Koos Soma, dr. Raiz György, Kohn Herman miskolci lakosok. A közgyűlés által felügyelőbizottsági tagul választott: H e n e s z András, Fábry Károly, Zsorna Gusztáv, Deutsch Izidor rosznyói és Karácsonyi Kálmán miskolci lakosok. Az alapszabályok beható megvitatás után elfogadtattak. A cégbejegyzések iránti intézkedések megtételén, minden valószínűség szerint az új pénztézet működését október 15-én megkezdi a Nehrer-féle házban. Az első igazgatósági ülésen elnökké: Dr. Maurer Arthur, alelnökké: Weisz Miksa kereskedőt, vezérigazgatóvá: Vályi Nagy Pál nyugalm. pénzügyigazgatót, ügyészszé: Katona László dr.-t választották.

Agyonütötte a fa. Ochtinán az erdőben vágják a tűzifát, s folyó hó 12-én, mikor a munkások egy hatalmas fat kidöntöttek és azt vágták, egy nagy fadarab mellen ütött egy munkás, ki összerogyott, s a magasból lezuhant a szakadékba. A segítségre menő emberek csak a munkás holttestét vonszolták elő a mélységből. A bíróság elrendelte a vizsgálatot, hogy nem terhel-e valakit gondatlanság vagy mulasztás. A hullát dr. Hajcsy rosznyói és dr. Gescheit pelsőczyi orvosok folyó hó 14-én felboncolták.

Közgazdasági hírek. A megyei gazdasági egyesület az elmúlt hónapban folytatta a megyében föllállítandó szeszgyárak előmunkálatait s Pelsőczön és Zádorfalván tartotta meg az előkészítő értekezletet. Mindkét helyen nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében folyt le az előkészítő értekezlet, mi a legjobb reményekre

jogosít. A Pelsőczön tartott értekezleten Csetnek község közönség kiküldöttei kifejezték azon óhajukat, hogy a Csetneken és vidékén lakó gazdák önállóan kívánának egy mezőgazdasági szeszgyárat fölláttatni. Minek folytán az előkészítő értekezlet Csetnekre október hó 2-ára egybehívott. Felélen mult hó 30-án a szeszgyár létesítése érdekében már a második értekezletet tartották meg, melyen a Reichel és Heiszler gyárépítő cég mérnöke is jelen volt, bőven ismertetve a szeszgyár építését s minden ezzel összefüggő kérdést. Mult hó 13-án Jolsván tenyészszarvasmarha díjazást tartott az egyesület, melyen daczára az esős időnek a kisgazdák állatai szép számban voltak képviselve. Nagyon emelték a kiállítás értékét az előkelő gazdák kiállításai. A bíráló-bizottság tagjai: Kubinyi Géza országgy. képviselő elnökle alatt Stefancsok Károly, Basilidesz Gusztáv, Salamon Sándor és Lakner László voltak. A bíráló bizottság elnöke az eredményt lelkes beszéd kíséretében a következőkben hirdette ki: Disz-oklevelet kaptak: Basilidesz Gusztáv, Czibur Emil, Tóthy János és Glósz László. Pénzdíjat kaptak: Vályi András, Kristófi Márton, Mihalik János, Heiszler Samu, Stefanik András, Czirbesz András, Gocsaltovszky János, Karafi Lajos. Ugyancsak a mult hó 24-én tartott a tenyész szarvasmarha díjazás a garamvölgyi járásban Pohorellán.

Állategészségügyi kimutatás A Gömör-Kishont t. e. vármegyében uralgó ragadós állati betegségekről a „Hivatalos Lap” következő kimutatást közli: Lépfene: Ispánmező — Veszettség: Tornallya, Betlér, Ochtina, Redova, Pelsőcz, Csetnek. — Sertésvész: Lakér, Rimabánya, Susány, Rimaszombat, Nagy-Szuha, Rimóca, Pongyelok, Jéne, Gesztos, Söreg, Feled, Détér, Derencsény, Binréve, Oláhpaták, Szilicze, Alsó Sajó, Nadabula, Jolsva, Kóvi, Mnizsány, Koprás, Batkó, Murány-Zdichava, Híznyó, Helya, Telgárt, Sumjác — Sertésorbáncz: Körös. — Ragadós száj- és körömfájás: Harmacz Jéne, A. Szuha, Lueska, Dénes, Andrási, Dernó, K.-H. Váralja, K.-H. Hosszurét, Berzete, Hárskut, Barka.

Bérbeadó lakás.

Rimaszombatban a **Losonczy-utca 13.** sz. a. — **özv. Szelkovic Istvánné házában** — egy nagyobb három szobás lakás mellékhelyiségekkel, esetleg 2 szoba mellékhelyiségekkel s egy szoba külön is — bármely naptól kiadó.

A „Tompá”-szállodában

jó minőségű borok literenként 24—30 krajczárért kaphatók.

Hirdetmény.

Nagyőröze r. t. város tulajdonát képező, a várostól 20 percz távolságban fekvő **fürdő**, ahhoz tartozó melléképületekkel, 5 kat. holdat tevő kert és fenyves parkokkal együtt 1904. év január hó 1-étől kezdve 3 egymásután következő évekre, a **folyó évi november hó 2-án**, délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverés utján a városházánál haszonbérbe fog adatni.

A bérleti feltételek a város irodájában megtekinthetők.

Nagyőröze, 1903. október 6-án.

Stefancsok Károly,
polgármester.

2—2

Eladó ház.

Szizgyártó-utca 8-ik szám alatt lévő Benyo Jozsef-féle ház: két szoba, konyha, éléskamara, előszoba, melléképületekkel és 36 □-öl udvari kerttel együtt szabadkézből örök áron eladó — Ertekezni lehet: **Cseh Istvánnál**, Sodoma-utca, 7. sz. a. 3—*

Hirdetmény.

6705. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az **Urban Viktóriának Nagy István** elleni végrehajtási ügyében **Hubay Miklós** hitelező kérelme folytán Urban Viktória ár. vevő elleni 186 kor 30 fillér s jár. iránti viszarverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Söreg községben fekvő s a söregi 107. sz. tjkben A. I 1—4 sor, 1171/a, 1171/b, 1178. és 1179. hrsz. alatt foglalt szántó, erdő, pallag és borókásból a B. 11. alatti Nagy Istvánt 1/3 részben megjelölt jutalékra 1463 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1903. évi november hó 9.** napjának délelőtt 10 óráját Söreg községébe a községi bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 146 korona 30 fillér készpénzben vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1903. évi szeptember hó 19-ik napján.

Veesz Ferencz, kir. törvszéki bíró.

Eladó szikvizgyár.

Egy jó karban levő szikvizgyár, minden hozzá tartozandókkal olesó áron eladó **Rimaszéczen, Lamos Lajos** gyógyszerésznel

4—*

Hirdetmény.

390 391. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbíróságnak 1902. évi sp. I. 340. 341. számú végzése következtében **Farkas Gyula** ügyvéd által képviselt a **Putnoki Takarékpénztár** javára **Hangonyi István** ellen 570 kor. és 300 kor. s járuléka erejéig 1903. évi augusztus hó 1-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1588 koronára becsült életneiniek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 1903. évi V. 7. 8/5. sz. végzése folytán 570 és 300 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi április 28. napjától járó 8% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 239 K 50 f. bíróság már megállapított költségek erejéig Urajon a helyszínen leendő eszközzésére **1903. évi október hó 21-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszéczen, 1903. évi október hó 6-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Makk eladás.

Ajnácskőn (Gömör megye) **özv. Sarlay Pálné** urnó Détér és ajnácskői birtokán mintegy 1600 holdon termelt **tölgy és csermakk** eladó. Bővebb értesítést ad Ajnácskőn lakó **Körmeny László,** kasznár. 2—3

Hirdetmény.

601 2. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 4534—1903. sz. végzése következtében **dr. Baksay Dezső** ügyvéd által képviselt **Aron József Brenner** javára **Stehlinzky Ignác** ellen 1200 korona erejéig 1903. évi augusztus hó 29-ik napján fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1999 koronára becsült ingóságok u. m. órák és ékszerék nyilvános árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1903. V. 601/1. számú végzése folytán 1200 korona tőkekövetelés, ennek 1902. évi november hó 20-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 86 kor. 34 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban alperes lakásán leendő eszközzésére 1903. évi **október hó 22-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombatban, 1903. évi október hó 9.

Gregor Károly, irodatiszt

Makk eladás. **Irotán** (Borsod megye) **gróf Vay Tihamér** ur birtokán, mintegy 1000—1500 holdon termelt **tölgy- és csermakk** a mai naptól eladó. — Bővebb értesítést ad a helyszínen lakó **Singer Simon** Irota. u. p : Borsod-Lak. 2—3

Hirdetmény.

163. sz. — Alulírt bírósági kiküldött az 1881. évi XL. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyőrözei kir. járásbíróság 1903. évi V. 163/2. számú végzése következtében **dr. Rosenberg Gyula** ügyvéd által képviselt **hazai általános biztosító társaság** javára **Holló Arzén** ellen 105 korona 24 fillér s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 1628 koronára becsült különféle házbutorok, ágyneműek, ruhaneműek, vizslakutyta stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyőrözei kir. járásbíróság 1903. V. 163/2. számú végzése folytán 105 kor. 24 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi november hó 1-ő napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 46 korona 25 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagyőröczen alperesnél leendő eszközzésére **1903. október 31-ik** napjának d. e. 9 órája kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Nagyőröze, 1903. évi október hó 2-án.

Zsarnay Arpád, bírósági kiküldött.